

Statisztikai tájékoztató

Győr-Moson-Sopron megye, 2013/3

Tartalom

Összefoglalás	2
Demográfiai helyzet	2
Munkaerőpiac.....	2
Gazdasági szervezetek.....	4
Beruházás.....	5
Mezőgazdaság.....	6
Ipar.....	7
Építőipar	9
Lakásépítés.....	11
Turizmus	11
Közúti közlekedési balesetek	12

További információk, adatok (linkek)

Elérhetőségek

Összefoglalás

2013. első három negyedévében Győr-Moson-Sopron megyében a társadalmi és gazdasági folyamatok összességében vegyes képet mutattak. Az élveszületések csökkenő és a halálozások növekvő száma következtében a természetes népességfogyás üteme az országostól eltérően jelentősen gyorsult. Javult a munkaerőpiaci helyzet, lassuló ütemben, de tovább folytatódott az alkalmazásban állók számának növekedése, a munkanélkülieké pedig csökkent. Az álláskeresők létszáma már közelíti a gazdasági válság előtti szintet. A munkavállalók bruttó átlagkeresete továbbra is a második legmagasabb az országban. Az önálló vállalkozók állományának bővülése ellensúlyozta a társas vállalkozások fogyását, így szeptember végén több vállalkozást regisztráltak a megyében, mint egy évvel korábban. Az elmúlt évi magas bázissal indokolható, hogy csökkent a beruházások nagysága, területi összehasonlításban azonban Győr-Moson-Sopronban továbbra is a rangsor második helyét foglalja el a főváros mögött. A korábbiakhoz hasonlóan a fejlesztések döntő része ipari célokat szolgál. A január-márciusi átmeneti csökkenést követően egyre nagyobb mértékben nőtt a megyei székhelyű ipari szervezetek termelése. A teljesítmény az export bővülésének köszönhetően nőtt, így tovább erősödött az eddig is domináns külpiacok szerepe. Az elmúlt évben jelentős csökkenést elkönyvelő építőipar termelése az első kilenc hónapban már növekedett, s a szerződésállomány nagysága is kedvezőbb kilátásokat jelez. Nem javult azonban a lakáspiaci helyzet, ugyanis kevesebb lakás kapott használatbavételi engedélyt, mint az előző év azonos időszakában. A megye kereskedelmi szálláshelyei iránt csökkent a belföldi kereslet, melyet a kismértékben bővülő külföldi látogatottság nem tudott ellensúlyozni, így a vendégházak forgalma összességében elmaradt a tavalyi ilyenkoritól. A közutakon kevesebb baleset történt, halálos azonban több következett be.

Demográfiai helyzet

2013. első három negyedévében az országos népmozgalmi adatok kedvezően alakultak, a népességfogyás üteme 4,2%-kal lassult. Az előzetes adatok alapján 3,0%-kal kevesebb gyermek született, és 3,4%-kal kevesebb lakos hunyt el.

Győr-Moson-Sopron megyében az országgal ellentétben és területi összehasonlításban is kedvezőtlen tendencia figyelhető meg. Január-szeptemberben 2840 újszülött jött a világra, és 4137 halálozás történt. Az élveszületések száma 7,2%-kal csökkent, miközben a halálozásoké 1,8%-kal magasabb, mint az előző év azonos időszakában. A természetes népességfogyás üteme így 29%-kal gyorsult, ami által a lakosság 1297 fővel fogyott. A csecsemőhalálozások száma azonban kedvező változást mutatott, 21-ről 14-re mérséklődött.

A házassági kedv csekély mértékben (1,4%-kal) csökkent a megyében, az egy évvel korábbinál 21-gyel kevesebb (1533) pár kötötte össze életét hivatalos keretek között.

Munkaerőpiac

A KSH munkaerő-felmérésének adatai alapján a foglalkoztatottság és a munkanélküliség tekintetében a megye továbbra is az ország legkedvezőbb helyzetű térségei közé tartozik. 2013. harmadik negyedévében a 15–74 éves népesség átlagosan 60,2%-a volt jelen a munkaerőpiacon, ami magasabb a tavalyi ilyenkorinál, azonban nemcsak a foglalkoztatottság nőtt, hanem a munkanélküliek száma is (országosan mindkét körben kedvező változás következett be). A foglalkoztatási arány így 57,1%-ot, a munkanélküliségi ráta 5,1%-ot tett ki. A főváros és a megyék rangsorában mindkét mutatót illetően Győr-Moson-Sopron a legkedvezőbb helyet foglalta el.

A vállalkozások, valamint a költségvetési és nonprofit szervezetek adatain alapuló megfigyelés alapján lényegében stagnált a foglalkoztatottság az országban. Az első három negyedévében

átlagosan 2677 ezer főt alkalmaztak, ami 0,1%-kal több az előző év azonos időszakánál. Hét megye és a főváros kivételével mindenütt bővülés következett be, ezt azonban a közfoglalkoztatás is számottevően befolyásolta. Utóbbiak nélkül számítva a legkedvezőbb változás Győr-Moson-Sopron megyében történt, ahol 2013. első három negyedévében lassuló ütemben, de tovább folytatódott az alkalmazásban állók számának növekedése. Január-szeptemberben a megyei székhelyű, legalább öt főt foglalkoztató vállalkozások, valamint a költségvetési és a megfigyelt nonprofit szervezetek összesen 119,2 ezer főt foglalkoztattak, ami 2,5%-kal múlta felül az előző év azonos időszakit. A növekedés döntő részben a járműgyártás kapacitásbővítésének köszönhető, az összlétszám ennek ellenére még mindig elmaradt a gazdasági válság előtti szinttől.

Az alkalmazásban állók számának növekedése a versenyszférában nagyobb volt az átlagosnál, a költségvetési szerveknél pedig kismértékű csökkenés következett be, így előbbi területen 90,9 ezer, utóbbiban 26,3 ezer főt foglalkoztattak a megyében.

A mezőgazdaság és négy szolgáltatási terület – a pénzügyi szolgáltatás, az oktatás, az egészségügyi szolgáltatás, valamint a művészet és szabadidő – kivételével minden nemzetgazdasági ágban nőtt a szervezetek humán kapacitása. A változás mértékét tekintve a bővülés az építőipart, a kereskedelmet, valamint a közigazgatást leszámítva magasabb volt az átlagosnál. Összességében a létszámnövekedés döntő részben az iparban, ezen belül is a feldolgozóiparban jelentkezett, így itt már 45,7 ezer főnek biztosítottak kereseti lehetőséget a megyei székhelyű szervezetek (ez közelíti a gazdasági válság előtti szintet). Alágazatai közül a járműgyártásban kimagasló, 17%-os bővülés történt, így itt már átlagosan mintegy 20 ezren dolgoztak az első kilenc hónapban. Emellett a vegyipar, a fémfeldolgozási termékek gyártása, valamint villamos berendezések gyártása mutatott létszámnövekedést. Ezzel szemben a továbbra is kedvezőtlen piaci körülmények következtében az élelmiszeripar és a textilipar létszámfogyása nem állt meg, így előbbi területen 3,7 ezer, utóbbiban 2,3 ezer főt alkalmaztak a megyében.

1. tábla

Az alkalmazásban állók főbb adatai, 2013. I–III. negyedév

Megnevezés	Győr-Moson-Sopron megye		Győr-Moson-Sopron megye	Ország összesen
	összesen	az országos %-ában	2012. I–III. negyedév = 100,0	
Alkalmazásban állók száma, fő	119 215	4,5	102,5	100,1
ebből: fizikai foglalkozású	73 051	5,1	102,7	100,5
szellemi foglalkozású	46 164	3,7	102,1	99,7
Teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete, Ft/hó	230 607	101,4	104,4	103,6
ezen belül: fizikai foglalkozású	191 088	121,2	103,8	103,8
szellemi foglalkozású	291 567	96,6	105,4	103,6

Az országos viszonylatban kedvező bérszínvonal tovább javult, mivel a fizetések az átlagosnál nagyobb mértékben emelkedtek a megyében. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 230,6 ezer forintot tett ki, ami 4,4%-kal magasabb az előző év azonos időszakánál. Területi összehasonlításban a bérek egyedül a fővárosban voltak magasabbak a megyeinél. A szellemi foglalkozásúak esetében Győr-Moson-Sopron 291,6 ezer forinttal a negyedik, a fizikaiak körében 191,1 ezer forinttal az első helyet foglalta el a főváros és a megyék rangsorában. Nemzetgazdasági ágak szerint mindkét foglalkozási körben a legmagasabb fizetések a feldolgozóipart, a legalacsonyabbak pedig a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátást jellemezték.

Az adókkal és járulékokkal csökkentett, családi kedvezmény nélkül számított nettó átlagkereset 151,0 ezer forintot tett ki az első kilenc hónapban, ami 5,8%-kal magasabb a tavaly ilyenkorinál (ugyanebben az időszakban a fogyasztói árak átlagosan 2,1%-kal növekedtek).

A munkavállalók fizetésükön kívül 11,6 ezer forintos juttatásban részesültek, így az átlagos havi munkajövedelem nagysága 242,2 ezer forintot tett ki. Az egyéb kifizetések összege lényegében nem változott a tavaly ilyenkoréhoz képest, így az összes munkajövedelem 4,8%-át képviselte. A rendszeres béren túli juttatások hányada a szállítás, raktározás gazdasági ágban tevékenykedő szervezeteknél alkalmazásban állók esetében volt a legmagasabb (8,0%), a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban pedig a legkisebb (2,2%).

2013 szeptemberében a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján 484 ezer álláskeresőt tartottak nyilván Magyarországon, 8,1%-kal kevesebbet, mint tavaly ilyenkor. Mindössze két megyében (Vas, Zala) következett be növekedés. Győr-Moson-Sopronban az országosnál kedvezőbb változás ment végbe, így a harmadik negyedév végén 8227 munkanélküli szerepelt a nyilvántartásokban (ez megközelítette a gazdasági válság előtti szintet), mely 14%-kal alacsonyabb a tavaly ilyenkorinál. A nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya 4,0%-ot tett ki, mely változatlanul a legkedvezőbbnek számított az országban.

Az augusztusi zárónap adataihoz viszonyítva a Kapuvári kivételével a megye valamennyi munkaügyi kirendeltségének illetékességi területén fogyott az álláskeresők száma. A legtöbb munkanélkülit továbbra is a Győri körzetben tartották nyilván, itt a csökkenés mértéke is kisebb volt az átlagosnál. A legkedvezőbb változás az álláskeresők nyolcadát számon tartó Mosonmagyaróvári térségben következett be, ahol több mint egytizedes a csökkenés.

2. tábla

A nyilvántartott álláskeresők számának alakulása munkaügyi körzetenként, 2013. szeptember

Kirendeltség	A regisztrált álláskeresők			
	száma, fő	a 2013. augusztusi százalékában	számának megoszlása	közül pályakezdők aránya, %
Csornai	502	92,6	6,1	14,9
Győri	5 428	99,5	66,0	14,6
Kapuvári	402	90,1	4,9	18,2
Mosonmagyaróvári	1 011	89,0	12,3	11,2
Soproni	884	92,7	10,7	9,6
Győr-Moson-Sopron megye összesen	8 227	96,4	100,0	13,9

Forrás: Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja.

Az álláskeresők között továbbra is a nők képviseltek magasabb arányt (56%), azonban számuk a férfiakénál nagyobb mértékben 16%-kal csökkent, így helyzetük némileg javult egy év alatt. A 25 év alatti munkát keresők száma az átlagosnál nagyobb mértékben 15%-kal fogyott, azonban arányuk lényegében nem változott. Ellenben a pályakezdő álláskeresők helyzete romlott, hányaduk 1,2 százalékponttal emelkedett, mivel számuk mindössze 5,9%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest.

2013. szeptember végén 2065 betöltetlen álláshelyet kínáltak a munkáltatók Győr-Moson-Sopron megyében, 43%-kal többet, mint egy évvel korábban. Emiatt nagymértékben javultak a munkanélküliek elhelyezkedési esélyei, egy felkínált helyre 4 álláskereső jutott, 3-mal kevesebb, mint tavaly ilyenkor.

Gazdasági szervezetek

Szeptember végén 76,1 ezer gazdasági szervezetet regisztráltak Győr-Moson-Sopron megyei székhellyel. A vállalkozások száma egy év alatt 1,1%-kal nőtt, összesen 69,8 ezret számláltak, ami az

országos állomány 4,1%-át adta. 30–70%-os arányban társas, valamint önálló vállalkozási formában voltak bejegyezve.

A társas gazdálkodási formák gyakorisága csökkent, az egy évvel korábbinál 140-nel kevesebbet regisztráltak. A legerjedtebb típus, a korlátolt felelősségű társaságok száma 1,8%-kal nőtt, a betéti társaságoké viszont 6,4%-kal csökkent. Mindössze 143 részvénytársaság és 158 szövetkezet működött a megyében. Utóbbiak száma nagyobb mértékben, tízzel bővült az előző év azonos időpontjához képest.

A társas vállalkozások méretstruktúrája változatlan maradt, 99%-uk (50 fő alatti) kis-, azon belül is döntően (10 fő alatti) mikrovállalkozás. Emellett 233 (50–249 fős) közép- és 49 (250 fős és afeletti) nagyvállalatot regisztráltak a megyében. Míg a kisvállalkozások száma – alapvetően a szervezetek döntő hányadát kitevő 1–9 fős cégek fogyatkozása miatt – 162-vel csökkent, a közepes méretűekből 22-vel többet regisztráltak, mint egy évvel korábban.

A harmadik negyedév végén 49,1 ezer önálló vállalkozót számláltak, állományuk 1,8%-kal bővült az előző év azonos időpontjához képest. 46–34–20%-os arányban mellék- és főfoglalkozásban, valamint nyugdíj mellett tevékenykedtek. A mellékfoglalkozásban vállalkozók köre továbbra is (3,2%-kal) bővült. Főfoglalkozásban 1,1%-kal többen vállalkoztak az egy évvel korábbinál, a nyugdíjasok száma azonban mérséklődött.

A vállalkozások 27%-a a mezőgazdaság, 14%-a az ingatlanügyletek, 11%-a a kereskedelem, egytizede a tudományos és műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban, s további 6,9%-a az építőiparban, 5,1%-a pedig az iparban tevékenykedett. Közülük a mezőgazdaságban és az ingatlanügyletek területén nőtt jelentősen (2,9, valamint 3,3%-kal) a szervezetek száma. A tudományos és műszaki tevékenységben szintén gyarapodás (1,4%), a többi területen azonban csökkenés történt.

Szeptember végén 5664 nonprofit szervezetet volt a megyében, ami 29-cel több az egy évvel korábbinál. A civilek 39%-a az ingatlanügyletek, egyharmada az egyéb szolgáltatás, 16%-a pedig a művészet és szabadidő ágba sorolódott. További 8,1%-uk oktatási tevékenységet folytatott vagy egészségügyi szolgáltatást végzett. A kiemelt területek közül az utóbbi tevékenységekben regisztrált nonprofitok száma nőtt a legnagyobb mértékben, 36, valamint 57%-kal.

Beruházás

A megye beruházási tevékenységében tapasztalt utóbbi évekbeli fellendülés idén megtorpant. A gazdasági szervezetek kilenc hónap alatt 191,2 milliárd forint értékű fejlesztést valósítottak meg, ami folyó áron 14%-kal maradt el az egy évvel korábitól. Ez az országos befektetések 8,3%-át adta. Egy lakosra 427 ezer forint teljesítményérték jutott, mely az átlagot 193 ezer forinttal felülmúlva a főváros és a megyék rangsorában a Budapestet (509 ezer forint) követő második helyet jelentette.

A beruházások 71%-át a gép-, berendezés-, járműbeszerzések, 29%-át pedig az építések adták. Utóbbiakra háromtizeddel kisebb összeget fordítottak, mint egy évvel korábban. Gépekre, berendezésekre, járművekre 5,8%-kal költöttek kevesebbet. Ezen belül a döntő részüket kitevő import tizedével csökkent, ellenben a belföldi beszerzések 9,0%-kal bővültek.

A fejlesztések négyötöde az iparban történt, mely döntően a feldolgozóiparban realizálódott. Itt a ráfordítások 18%-kal estek vissza. Ezen belül is az építési jellegű beruházásokra szánt összeg elsősorban az AUDI Hungária Motor Kft. bővítésének, fejlesztésének befejeztével kétötöddel csökkent. Emellett a költségek meghatározó részét, közel kétharmadát kitevő import gépbeszerzések több mint tizedével csökkentek. További jelentősebb tényezőt 4,7%-os részarányú befektetéssel a szállítás és raktározás nemzetgazdasági ág jelentett, ahol 16%-os visszaesés történt. Itt egyedül a legkisebb (valamivel több mint egynegyedes részarányú) tételt jelentő belföldi gépberuházások nőttek, közel héttizeddel. A fejlesztésekből kisebb szeletet

képviselő építőiparban és vendéglátásban egy év alatt megkétszereződött a teljesítményérték. Mindkét ágazatban az építési ráfordítások domináltak.

Mezőgazdaság

Országosan a főbb állatfajok közül az elmúlt év során tovább nőtt a szarvasmarhák száma és jelentősen lelassult a sertésállomány három éve tartó fogyása. A tyúkoké ugyanakkor több mint egymillió egyeddel csökkent, de a tojók száma egytizedes növekedést mutatott. A juhtartók 1,2 millió állatot neveltek június elején, 4 ezerrel kevesebbet, mint egy évvel korábban.

Győr-Moson-Sopron megyében a szarvasmarhák számának változása nem követte az előbbi trendet. A 2012. június 1-jei 55 ezres állomány ezerrel csökkent egy év alatt, ugyanakkor az utánpótlást adó teheneké növekedett. A sertés hizlalás a szarvasmarhatartásnál kisebb súllyal bír, hiszen előbbieik száma az országos 6,4, utóbbiaké a 7,3%-át tette ki. A száz hektár mezőgazdasági területre jutó szarvasmarha (22 db) területi összehasonlításban itt volt a legmagasabb. A sertéseket tekintve ugyanez a mutató ugyancsak felülmúlta az átlagos értéket, a megyék közül Győr-Moson-Sopront Hajdú-Bihar, Baranya és Komárom-Esztergom előzte meg. A jövedelmezőség, a kereslet, a gondokkal terhelt feldolgozóipari háttér együttes alakulása a tyúk és pulykatartási kedvet csak kismértékben csökkentette.

3. tábla

Az állatállomány alakulása

(ezer db)

Időpont	Szarvasmarha	Ebből: tehen	Sertés	Ebből: anyakoca	Juh	Tyúkféle	Pulyka
2010. június 1.	51	23	163	11	10	1 077	549
2010. december 1.	50	21	158	10	8	1 185	537
2011. június 1.	52	24	179	12	9	1 441	569
2011. december 1.	53	23	179	11	8	1 258	538
2012. június 1.	56	23	187	13	9	1 321	562
2012. december 1.	58	24	194	12	9	1 255	452
2013. június 1.	55	24	185	11	10	1 314	541

Az országos folyamathoz igazodóan a megyében is kevesebb szárnyast neveltek az egy évvel korábbi időponthoz képest. A tyúkállomány számában és arányában is jelentős veszteséget szenvedett el néhány megyében (Hajdú-Bihar, Csongrád, Baranya), Győr-Moson-Sopron esetében azonban csak 7 ezres, alig fél százalékos csökkenés következett be. A kedvezőbb értékesítési lehetőségeket kihasználva a tyúkok egyre nagyobb hányadát tartják tojástermelés céljából. Két éve az állomány kevesebb mint fele, 2013 júniusában már hattizede volt tojó, ami jóval magasabb az átlagosnál. A megye pulykaállománya jelentős (541 ezer db), s területi összehasonlításban a legnagyobb. Még a sorban második Békést is több mint 70 ezerrel megelőzi. A pulykahizlalással foglalkozó állattartók piacai a kedvezőtlen folyamatok ellenére is stabilabbak az átlagosnál. E tekintetben a szárnyasok száma egy év alatt közel háromtizedével, míg Győr-Moson-Sopronban csak néhány százalékkal fogyott.

A juhtartás jelentősége nem olyan számottevő, mint az Alföldön. Az állomány évek óta 9 és 10 ezer körül alakul, az anyajuhok hányada 2013. június 1-jén mintegy 60%, alacsonyabb, mint az ország egészében.

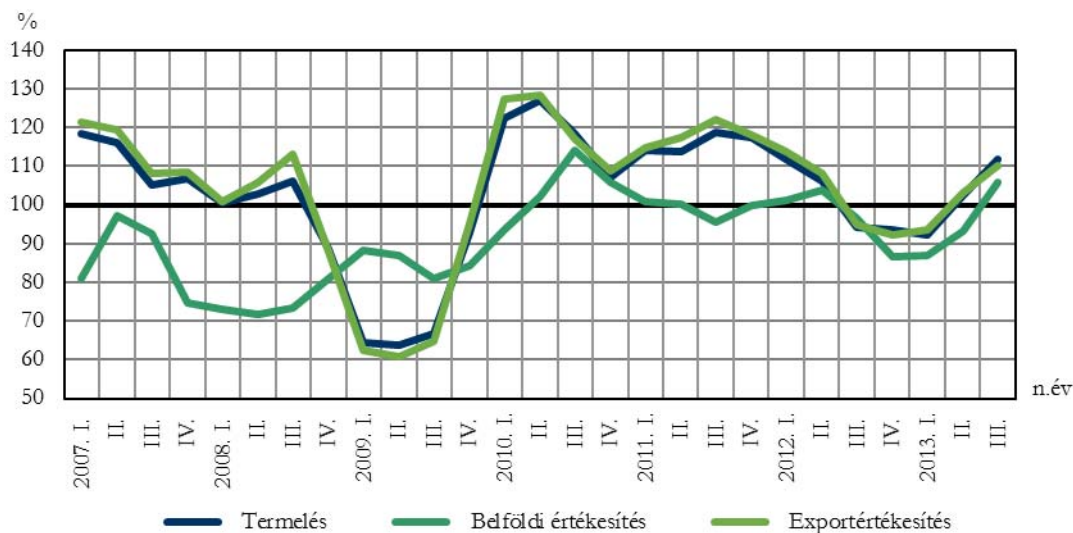
Ipar

2013. első három negyedévben miközben országosan a négy főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások teljesítménye stagnált, 11 megyében és a fővárosban csökkenést, nyolcban növekedést mutatott. A visszaesés Hajdú-Biharban és Zalában meghaladta a tíz százalékot is, ezzel szemben Bács-Kiskunban a járműipari fejlesztésekhez kapcsolódóan 45%-os termelésfelfutás következett be. A kibocsátás több mint kétharmadát a vezető Budapest mellett hat megye adta, de az ipari termelés közülük csak Bács-Kiskunban, Borsod-Abaúj-Zemplénben és Győr-Moson-Sopronban nőtt. Utóbbiban az ipari növekedés dinamikája négy év alatt egyötödörösől 1,2%-ra fékeződött le, de 2010 és 2013 között csak itt, valamint Bács-Kiskunban nem következett be egyik évben sem termelés visszaesés. A Győr-Moson-Sopron megyében működő szervezetek 1950 milliárd forintos produktuma az ország ipari termelésének valamivel több, mint tizedét adta. Az egy lakosra jutó 4350 ezer forint termelési érték Komárom-Esztergomot követően a megyék közül a második legnagyobb volt és az országos mutató két és félszeresét érte el.

Az első kilenc hónapban a Győr-Moson-Sopronban bejegyzett 49 főnél nagyobb létszámmal működő szervezetek termelése 1882 milliárd forintot képviselt, ami összehasonlító áron 1,7%-kal, értékesítésük pedig 1,1%-kal volt magasabb, mint az előző év azonos időszakában. Ezzel szemben országosan a teljesítmény szerényebb ütemben bővült, az eladások azonban kétszer akkora mértékben növekedtek, mint a megyében. Az első negyedévben a termelést és az értékesítést tekintve még egyaránt csökkenés mutatkozott az előző év azonos időszakához viszonyítva, a másodikban már csak a belföldi piacok működtek rosszabbul a korábbinál, a harmadikban pedig ipari termelés 12%-os növekedése mellett a megyei cégek belföldi és exportpiacai is számottevően bővültek. A belföldi értékesítés ennek ellenére az első kilenc hónapra vetítve 4,9%-kal csökkent az export azonban negyedévről-negyedévre javuló teljesítményt mutatva összességében 2,0%-kal emelkedett.

1. ábra

**Az ipari termelés és értékesítés volumenindexei
(előző év azonos időszaka = 100,0)***

* 2009. I. n.év-től víz- és hulladékgazdálkodás nélkül

A megyében a feldolgozóipari ágazatok közül 1530 milliárd forintos gépipari kibocsátás mellett a kohászat, fémfeldolgozás, az egyéb feldolgozóipar és javítás, valamint a vegyi anyag, termék gyártása teljesítménye nőtt. A gépipari ágazatok közül a villamos berendezés gyártásáé, valamint a járműiparé bővült, a számítógép, elektronikai, optikai termék- és a gép, gépi berendezés gyártásában azonban összességében a tavalyinál kevésbé eredményes időszakot zártak a vállalkozások. A változásokat

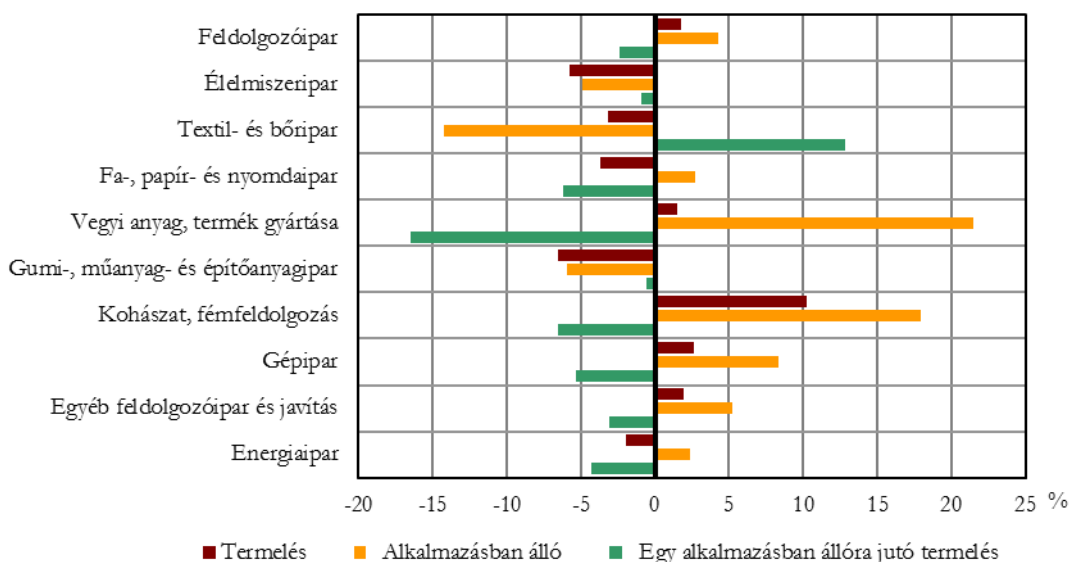
szervezeti átszervezések is befolyásolták. A többi feldolgozóipari terület közül legnagyobb mértékben a gumi-, műanyag- és építőanyag iparban, legkevésbé a textiliparban csökkent a termelés volumene.

A feldolgozóipari ágak többségénél az export volt a termelés mozgatórugója. Egyedül az élelmiszeriparban értékesítették a termékek nagyobb hányadát belföldön. Mellette csak a gumi-, műanyag- és építőanyag ipar, valamint a kohászat, fémfeldolgozás hazai eladásai mutattak viszonylag magas hazai arányt. Így hiába bővültek a fa-, papír- és nyomdaipar belföldi piacai, exportjának elmaradása mégis a termelés csökkenését eredményezte. Az élelmiszeripar esetében fordított volt a helyzet. Az ipari termelés 4,0%-át adó ág kivételének számottevő növekedése sem kompenzálhatta hazai eladásainak mérséklődését, ami a gép, gépi berendezés gyártását tekintve ugyancsak elmondható. A textilipar, a gumi-, műanyag- és építőanyag ipar, valamint a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártás kibocsátásának csökkenésében viszont már a belföldi és az exportértékesítés kedvezőtlenebb alakulása egyszerre szerepet játszott. A vegyi anyag, termék gyártásában kiugróan bővült a belföldi értékesítés volumene, ennek betudhatóan mérséklődő kivitel mellett is nőtt a termelés, míg a járműiparban és a kohászat, fémfeldolgozásban a teljesítmény növekedéséhez a korábbinál nagyobb volumenű hazai- és exportértékesítés egyaránt hozzájárult. A villamos berendezés gyártása továbbra is szinte teljes mértékben exportra támaszkodik, így növekvő kibocsátásához most is dinamikus bővülő kivitele szolgált alapul. Az élelmiszeripar szerényebb teljesítményét nagymértékben befolyásolta a teljesen leépülő húságazat, hiába tudott mellette az egyéb élelmiszer-, a pékáru, tésztafélék gyártása vagy az italgyártás bővülő termelést felmutatni.

2013. első kilenc hónapjában az ipari termelés közel negyötödét adó járműgyártás termelése, belföldi értékesítése és kivitele egyaránt növekedett, azon belül viszont az ágazat az első negyedévet csökkenő kibocsátás mellett, mindkét értékesítési relációban a korábbinál kisebb bevétellel zárta. A II. negyedévben már csupán itthoni eladásai mérséklődtek, július–szeptember között viszont a termelés és export számottevő növekedése mellett belföldi piacai is ugrásszerűen élénkültek.

2. ábra

A termelés, a termelékenységi és az alkalmazásban állók számának változása az előző év azonos időszakához képest, 2013. I–III. negyedév

Az ipari szervezetek értékesítésből származó bevétele az első kilenc hónapban megközelítette az 1900 milliárd forintot. A mindössze 1,1%-os többlet eredményre a belföldi értékesítés 4,9%-os csökkenése mellett a 2,0%-os exportnövekedésnek volt pozitív hatása, miközben az eladások 88%-a kivitelből származott. Bár jó néhány ágazat túlnyomóan külföldi piacokra termelt, súlyának

köszönhetően mégis a járműgyártás adta az ipari értékesítés több mint háromnegyedét. A feldolgozóipari ágazatok közül az export a villamos berendezés gyártásában (15%), a belföldi értékesítés a vegyi anyag, termék gyártásában (36%) nőtt a legnagyobb mértékben. A kivitel legjobban a gumi-, műanyag- és építőanyag iparban mérséklődött, míg a villamos berendezés gyártásával, valamint a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásával foglalkozó vállalkozások szinte teljesen kivonultak a belföldi piacokról. Ez utóbbi változásokat szervezeti átszervezések is befolyásolták. Az export növekedés mértéke a villamos berendezés gyártása mellett még a kohászat, fémalapanyag gyártásában, valamint a gép, gépi berendezés gyártásában haladta vagy közelítette meg a 10%-ot. A belföldi értékesítés pedig a vegyi anyag, termék gyártásán túl ugyancsak a kohászat, fémfeldolgozásban, valamint a járműiparban bővült nagyobb mértékben. Az élelmiszeripar nehézségei ellenére, a tavalyi visszaeséshez képest 8,1%-kal növelte exportját, hazai eladásainak bevételét azonban csakúgy, mint egy évvel korábban most sem sikerült emelnie.

A megyei székhelyű, legalább 50 fős ipari szervezeteknél három éve folyamatos az alkalmazásban állók létszámának növekedése. Üteme mérséklődött ugyan, de 2013. I–III. negyedévben 4,2%-kal haladta meg a tavalyi év azonos időszakát. A legtöbben a gépiparban dolgoztak, azon belül is a járműgyártásban (19,5 ezer fő). A feldolgozóipar ágazatainak több mint felében nőtt a foglalkoztatottság. A legnagyobb mértékben a villamos berendezés gyártásában, a legtöbb plusz létszám viszont, 16%-os indexszel ismét a járműiparban (2,7 ezer fő) jelentkezett. Az átlagos növekedést meghaladóan az egy évvel korábbinál több munkaadót alkalmaztak még a vegyi anyag, termék gyártásában, a kohászat, fémfeldolgozásban, valamint az egyéb feldolgozóipar, javításban is. Az élelmiszeriparban és a textiliparban azonban tovább csökkent a humán kapacitás.

A termelékenység a szerény termelésbővülést meghaladó létszámgyarapodás következtében egy év alatt 2,4%-kal mérséklődött. Ugyanilyen jellegű folyamatok vezettek termelékenység csökkenéshez a gépiparban, azon belül a villamos berendezés gyártásában és a járműiparban, illetve a vegyi anyag, termék gyártásában, a kohászat, fémfeldolgozásban, valamint az egyéb feldolgozóipar, javításban. A többi ágazatban az egy alkalmazásban állóra jutó termelés növekedése vagy csökkenése minden esetben az egy évvel korábbinál kisebb kibocsátás mellett következett be. A termelékenység közülük csak három területen javult, a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásában, a gép, gépi berendezés gyártásában és a textiliparban.

Építőipar

2012. eső kilenc hónapjában az építőipar termelési volumene országosan még 4,8%-kal alacsonyabb volt az előző év azonos időszakánál, de egy évre rá már 7,7%-os növekedést mutatott. A megyék építőipari vállalkozásainak többsége ennél is nagyobb mértékben növelte teljesítményét. Egyedül a fővárosi székhelyű szervezeteké csökkent, míg a Nógrád, Tolna és Győr-Moson-Sopron megyeiek átlag alatti bővülést produkáltak. Az egy lakosra jutó termelési érték (80 ezer forint) a Vas megyeivel (115 ezer forint) szemben nem érte el az országos átlagot (84 ezer forint).

Az elmúlt évben mért közel egyötödös csökkenést követően 2013. I–III. negyedévben a megye építőipari vállalkozásainak helyzete már érezhető mértékben javult. A legalább 5 főt foglalkoztató szervezetek a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva 4,1%-kal nagyobb, 36 milliárd forint termelési értéket realizáltak úgy, hogy az építőipari teljesítmény nagyobb hányadát adó épületépítések volumene 6,1%-kal, az egyéb építmények építésére 1,4%-kal nőtt.

Az építőipar három ágazata közül csupán a speciális szaképítés teljesítménye bővült (11%), ugyanakkor az egyéb építmények építése területén, a megrendelések szerény növekedése ellenére, továbbra is csökkenés adódott, míg az épületek építése lényegében stagnált. A speciális szaképítések háromnegyedét az épületgépészeti szerelések tették ki és alágazati szinten csupán az egyéb szaképítések teljesítménye mérséklődött. Az egyéb építmények építésében ugyanakkor a feladatok zömét jelentő közműépítési munkák nagyobb arányú csökkenését az út, vasútépítések

volumenének bővülése nem tudta ellensúlyozni. Az épületek építése ágazatban a lakó- és nem lakó épület kivitelezések területén nem következett be élénkülés, az építési projektek szervezése azonban az egy évvel korábbinál nagyobb értéket képviselt.

A folyamatok eredőjeként szaképítések súlya még mindig 50% fölé emelkedett, az egyéb építményeké némi csökkenés után egynegyed, az épületek építéséé valamivel több, mint ötödrészt képviselt. A szaképítések értéke meghaladta a 19 milliárd forintot, utóbbi két területen pedig sorrendben 9,3 milliárd, illetve 7,6 milliárd forint értékű munkákat végeztek.

4. tábla

Az építőipari termelés alakulása alágazatok szerint, I-III. negyedév

(százalék)

Ágazat	Építőipari termelés		
	megoszlása		volumenindexe, 2012. I-III. n. év =100,0
	2012	2013	
Épületek építése	22,3	21,2	99,5
Egyéb építmény építése	27,9	25,7	95,3
Ebből: út, vasút építése	6,3	6,9	112,5
közműépítés	21,2	18,3	89,2
Speciális szaképítés	49,8	53,1	111,1
Ebből: bontás, építési terület előkészítése	1,5	1,6	113,4
épületgépészeti szerelés	35,9	39,4	114,4
befejező építés	7,4	7,9	111,0
egyéb speciális szaképítés	5,0	4,2	86,5
Építőipar összesen	100,0	100,0	104,1

Az építések 44%-át a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások, négytizedét a 10–49 fő közöttiek, míg a fennmaradó részt az ennél kisebb létszámmal működők végezték el. Az arányok egy év alatt, döntően a kisservezetek (10–49 fős), kisebb arányban a legfeljebb 9 fős vállalkozások javára módosultak. Az épületépítések területén a kisvállalkozások, míg az egyéb építmények építésében és a speciális szaképítésben – azokon belül is leginkább a közműépítésben és az épületgépészeti szerelésben – a legalább 50 főt foglalkoztatók teljesítménye dominált. A mikrovállalkozások (10 főnél kisebb létszámúak) szerepe az építőipar területeit véve a speciális szaképítésben volt a legnagyobb és az épületgépészettől eltekintve az ide tartozó alágazatokban, mint az egyéb szaképítés, bontás, terület előkészítés vagy a befejező építés járultak hozzá a legnagyobb mértékben az adott szegmens összteljesítményéhez. Mindezek mellett akár csak a kisservezetek az építési projektek szervezéséből is kivették részüket.

A 10–49 fős kisvállalkozások termelési szerkezetében a lakó- és nem lakó épületek építése mellett – a fontosabb területeket véve – az út, vasút építése és a befejező építés képviselt még az átlagosnál nagyobb súlyt, míg a 49 főnél nagyobbak esetében a már említett közműépítés és épületgépészet, a mikrovállalkozások tekintetében pedig a speciális szakterületeken kívül ugyancsak a lakó- és nem lakó épületek építése.

2013. I–III. negyedévben a megye építőipari vállalkozásai összehasonlító áron számítva már közel negyedével nagyobb összegben kötöttek új szerződéseket, mint egy évvel korábban, megteremtve ezzel a növekedés lehetőségét. Épületek építésére mintegy 17 milliárd forint egyéb építmények kivitelezésére pedig 13 milliárd forint összegben vállalkoztak. Utóbbiak nagyobb hányadára többnyire a közműépítésekre szakosodott, kisebb részére pedig közlekedési infrastruktúra-fejlesztéssel foglalkozó vállalkozások szerződtek. A korábbinál nagyobb összegű év végi szerződésállomány a következő időszakra nézve ugyancsak a gazdasági ág növekedésének záloga lehet.

Lakásépítés

Az elmúlt évi átmeneti javulást követően 2013. első három negyedévében ismét kevesebb lakás épült a megyében, a csökkenés mértéke azonban jóval kisebb az országosnál. Január-szeptemberben összesen 422 lakás kapott használatbavételi engedélyt, ami 14%-kal maradt el az előző év azonos időszakától. Tízezer lakosra jutó számukat tekintve Győr-Moson-Sopron (9,4) kimagasló értéket képviselve foglalta el az első helyet a területi rangsorban, s abszolút értéken mérve is csupán Budapesten és Pest megyében fejeztek be több lakást az itteninél.

A lakások több mint fele Győrött és Sopronban, több mint kétötöde pedig a községekben épült. A két legnépesebb városban nem lanyhult az építési kedv, a többi települést azonban csökkenés jellemezte. A falvakban összesen 174 lakás készült, 35%-uk három településen: Rajkán, Győrújbaráton és Harkán.

Továbbra is a lakosság építteti a legtöbb lakást, azonban hosszabb idő után az önkormányzatok is szerepet vállaltak a lakáspiacon, az ő megrendelésükre 22 új otthont adtak át az első három negyedévben. Az építtetőik személyéből eredően a lakások döntő hányada saját használatra, hatoda értékesítésre készült. A lakások háromötödében legalább négy szobát, további közel negyedében három szobát alakítottak ki.

A kiadott építési engedélyek száma kedvező változásokat jelez előre. Az első kilenc hónapban összesen 961 lakás építését engedélyezték, ami 2,8%-kal több az előző év azonos időszakánál. Tízezer lakosra jutó számuk (21) közel négyszerese az országosnak, s a legmagasabb értéket jelentette a főváros és a megyék sorában.

A tervezett építkezések továbbra is a három legnagyobb városban és néhány községben koncentrálnak. Az engedélyek 52%-át Győrött, Mosonmagyaróváron és Sopronban adták ki, további 23%-át pedig e három város közelében található hat községben, Rajkán, Győrújbaráton, Győrújfalun, Harkán, Nagycenken és Győrzámolyon.

A lakások több mint fele egylakásos lakóépületben, háromtizede társasházi formában készülhet el. Utóbbiakat szinte kizárólag a három legnépesebb városban tervezik.

Összesen 318 nem lakóépületre adtak ki engedélyt az első három negyedévben a megyében, ami alig kétharmada a tavaly ilyenkorinak. Az engedélyek 22%-a nem lakójellegű mezőgazdasági épületre, 15%-a ipari épületre, raktárra szólt.

Kilenc hónap alatt 66 lakás szűnt meg a megyében, közel két és félszer annyi, mint az előző év azonos időszakában. A megszűnés oka leggyakrabban avulás (26), illetve lakásépítés (23) volt.

Turizmus

Szeptemberig a megye kereskedelmi szálláshelyein 363 ezren 825 ezer éjszakát töltöttek el, mely a vendégéjszakák száma alapján az országos forgalom 4,5%-át jelentette. A belföldi vendégkör továbbra is szűkült, amit a külföldi bővülése nem tudott ellensúlyozni. Így összességében 1,3%-kal kevesebben, 4,9%-kal kevesebb éjszakára foglaltak szállást. Országosan viszont mind a külföldi, mind a belföldi érdeklődés nőtt, ami jelentős forgalomélénkülést eredményezett.

Az egyre fogyatkozó belföldi vendégek ugyan már nem töltenek be domináns szerepet, az általuk eltöltött éjszakák azonban még mindig a forgalom valamivel több mint felét adták. A megyei egységekben kilenc hónap alatt 6,2%-kal kevesebb magyar tizedével kevesebb éjszakára szállt meg, mint egy évvel korábban. Ellenben külföldről 3,7%-kal többen, 0,8%-kal több napra érkeztek. A külföldi turisták átlagos tartózkodási ideje (2,5 éjszaka) már hosszabb, mint a belföldi látogatóké (2,2 éjszaka).

A külföldiek négyötöde az Európai Unió tagállamaiból kereste fel megyénket. Azon belül is 35%-uk Németországból, közel egyötödük a szomszédos Ausztriából, s 17%-uk Romániából érkezett. Az Unió területéről ezen felül a csehek utaztak jelentősebb számban. Emellett az ukrán

turisták érdeklődése számottevő. A kiemelt országok közül csupán az osztrák vendégéjszakák száma nőtt. A németek azonban huzamosabban, átlagosan 2,7 éjszakát tartózkodtak a megye szállásain.

A vendégek 77%-a szállodát, 14%-a panziót választott szálláshelyül. A hotelekben 1,0%-kal többen, 4,6%-kal kevesebb éjszakát töltöttek el, mint tavaly ilyenkor. A panziókat 4,3%-kal kevesebben, 6,3%-kal kevesebb éjszakára keresték fel. Előbbi egységek forgalmában a külföldiek szerepe jelentősebb, míg utóbbiakéban egyértelműen a belföldi dominál. A hazai turizmus mindkét szállástípus esetében jelentősen elmaradt az egy évvel korábbtól. A panziók iránti külföldi érdeklődés szintén csökkent, ezzel szemben a szállodák látogatottsága e relációban nőtt. Mégis itt jellemző a legrövidebb (átlagosan 1,9 éjszaka) tartózkodási idő.

A szálláshelyek átlagosan 43%-os szoba- és 29%-os férőhely-kihasználtsággal üzemeltek, mely 4,0%-kal, illetve 1,0%-kal romlott egy év alatt. A hotelszobák foglaltsága 47%-os volt, mely 4,9%-kal maradt el az egy évvel korábbtól. A panziók lényegesen alacsonyabb, 34%-os lekötöttséggel működtek, mely 4,5%-kal javult.

A megye kereskedelmi szállásai 9,4 milliárd forint bevételt realizáltak, folyó áron 1,6%-kal többet, mint az előző év első három negyedében. A bevételek 54%-a szállásdíjból, 31%-a vendéglátásból származott. Előbbiből 3,8%-kal nagyobb, utóbbiból 4,1%-kal kisebb összeg folyt be.

Szeptemberben 126 Győr-Moson-Sopron megyei szálláshelyen volt lehetőség a SZÉP kártya használatára. A turisták kilenc hónap alatt 475 millió forint értékben használták e fizetőeszközt, mely a belföldi bruttó szállásdíj 26%-át adta. A beváltott utalványok értékének háromnegyede szállodákban, 23%-a panziókban került felhasználásra.

Közúti közlekedési balesetek

2013 első kilenc hónapjában 11 557 személyi sérüléssel járó baleset történt az ország közútjain, 0,3%-kal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. Győr-Moson-Sopron megyében ellentmondásosan alakult a baleseti statisztika, összesen 617 baleset következett be, ami 3,6%-kal kevesebb a tavaly ilyenkorinál, halálos kimenetelű azonban több következett be. Az első kilenc hónapban 33 közúti tragédia történt, 5-tel több, mint az előző év azonos időszakában. A könnyű sérüléssel járók száma is 0,5%-kal nőtt, viszont 14%-kal kevesebb végződött súlyos sérüléssel. Az alkoholos befolyásoltság által előidézett balesetek gyakorisága csökkent, már csupán minden kilencedikért volt ittas személy a felelős.

A legtöbb közlekedési balesetet (94%-ot) a személygépkocsi-vezetők okozták, 4,4%-ért pedig a gyalogosok voltak a felelősek. 2012. január–szeptemberéhez viszonyítva az előbbiek hibájából 6,0%-kal kevesebb, míg az utóbbiakéból közel héttizeddel (11-gyel) több baleset következett be. A két leggyakoribb előidéző ok a sebesség nem megfelelő alkalmazása és az elsőbbség meg nem adása volt, együttesen az esetek 46%-ában játszottak szerepet.

2013 szeptember végéig összesen 904 személy sérült meg a megye közútjain, 4,4%-kal több, mint egy évvel korábban. Baleset következtében 37-en veszítették életüket, 5-tel többen, mint tavaly ilyenkor, miközben országosan csökkenést (0,7%) regisztráltak. A megyében a balesetet szenvedett személyek mintegy héttizede könnyebben, 27%-a pedig súlyosan sérült meg. Előbbiek száma 7,6%-kal nőtt, utóbbiaké 4,4%-kal csökkent.

További információk, adatok (linkek):

[Táblázatok](#)

[stADAT-táblák](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Nyitrai József főosztályvezető
További információ: Kása Katalin
Telefon: (+36-96) 502-423, katalin.kasa@ksh.hu

Info.gyor@ksh.hu telefon: (+36-96) 502-400